

EEN KWB'ER OP CULTUUR

JO JESPERS (LID REDACTIERAAD GMG)

Bert Anciaux is lid van de KWB. Dat siert hem. De man is ook minister van Cultuur. Dat is hem gegund. Daardoor wikt en beschikt hij over de subsidies aan het verenigingsleven. Een KWB'er op de juiste post dus. Dat zou niet mogen mis gaan.

Edoch, cultuur is voor minister Anciaux vooral Kunst: de Roovers, Rubens, Hemmerechts, dEUS, Vandekeybus. Cultuurbeleid wordt dan “de cultuurparticipatie verhogen”. Hoe wil hij dat doen? Door cultuurwaardebons uit te delen waarmee Jan Publiek goedkoper naar de opera, het museum en het theater kan. En door verenigingen in te schakelen in de “actieve cultuurbemiddeling”, zoals dat in het boeven-taaltje van de sociaal-culturele werkers heet. De KWB als pr-bureau voor de Kunst, zeg maar.

Mij niet gelaten, maar de KWB kan meer. De administratie heeft het berekend: in 1997 klom 70% van de artiesten uit de Culturele Manifestaties-catalogoog op een podium van een vereniging. Het ging meestal niet om de bekende namen die de Culturele Centra afschuimen en daar voor risicoloze programmaties zorgen, wel om - vaak jong en - betaalbaar talent. Bovendien mixen verenigingen die cultuurbeleving op hoogst originele wijze met vorming, ontmoeting en actie, dat alles voor een Breed Publiek. Dit is onze *core business*, niet het uitdelen van theaterbonnen. En, maar dit geheel terzijde, ook niet het bestrijden van de kansarmoede, zoals de vorige minister even dacht.

Anciaux wil regionale volkshogescholen een centrale plaats geven in de maatschappelijke vorming. Afgekeken van de Duitsers en de Nederlanders. Dat dit de kortste weg zou kunnen worden naar Europese eenheidsworst, heeft hij allicht nog niet helemaal door. Een minister die zo trots is op zijn/onze Vlaamse identiteit mag toch oog hebben voor wat ons uniek maakt. En is dat niet het verenigingsleven, uit traditie verzuild, maar in de dagelijkse praktijk minstens even toegankelijk als een volkshogeschool? Dat kan Bewogen Verteller Bert Anciaux toch niet ontgaan zijn, toen hij enkele jaren geleden avond na avond oog in oog stond met een aandachtig KWB-publiek?

Vergis je niet, ik heb niets tegen volkshogescholen. Mocht ik tijd hebben, ik zou af en toe een cursus meepikken. En het verzamelde vormingsaanbod dat mijn volkshogeschool in de toekomst mooi gelayout zal uitgeven, ga ik bij mijn eerste bezoek aan de lokale bibliotheek zeker weggrabbelen. Maar je hebt vorming in alle kleuren

en maten. Wat doet *Lodewijk De Raet* met een thema als “gezondheid”? Het organiseert zes avonden over alternatieve geneeswijzen en/of stressmanagement. En wat doet de KWB? We beginnen met een stevig debat, koppelen dat aan een bezoek achter de schermen van een ziekenhuis, zamelen *en passant* vervallen geneesmiddelen in en komen een jaar later met een gezondheidsbrunch en een actie voor een solidaire hospitalisatieverzekering. Die ervaringen worden gebundeld en vormen de basis voor snedige debatten met, in dit geval, Marc Justaert en Frank Vandenbroucke.

Niet echt iets voor Elcker-Ik, lijkt me. *Sans rancune*, overigens. Elk zijn job, zo lopen we mekaar niet voor de voeten. En met wat overleg winnen we alle twee. Laat dat dan ook de bedoeling zijn en niet het versmachten van dynamiek en diversiteit in “cursusfabrieken”.

Weet je wat óns probleem is? We krijgen de boel niet meer zo goed verkocht. VUB’er Mark Elchardus en zijn poulain Marc Hooghe maakten een snoeiharde analyse: de verenigingen brokkelen af en zij die zich naar christelijke werknemers richten, krijgen de hardste klappen. Hand in de boezem, we moeten onszelf leren verkopen. Als ik in de bibliotheek op het Brusselse Muntplein het KWB-foldertje van onze Cursus Rijbewijs zie liggen, bloedt mijn hart: lelijk, oubollig, onaantrekkelijk. We hebben zonder twijfel het beste aanbod, maar op papier ziet het er niet uit. Er is dus werk aan de winkel, veel werk. Ook op het vlak van onze profilering, maar dat is voor een andere keer.

Er is gelukkig ook hoop. Want we mogen het dan niet makkelijk hebben, we blijven volgens de Marc(k)en van hierboven wel belangrijk. Een citaat: “Niet alleen functioneren verenigingen als een echte “leerschool van de democratie”, zij bieden aan maatschappelijk georiënteerde personen ook een instrument waarlangs deze hun engagement kunnen vormgeven. Het is nauwelijks zinvol dat er bij de bevolking een grote mate van maatschappelijk bewustzijn zou leven, als de middelen om dat bewustzijn ook tot uitdrukking te brengen niet of onvoldoende voorhanden zijn.” Het wegwijzen van de Witte Beweging heeft ons geleerd dat structuren belangrijk zijn. Niet alleen om maatschappelijke problemen op de politieke agenda te brengen, maar vooral om ze daar te houden. Als de minister geld wil vrijmaken om nieuw opborrelende initiatieven te ondersteunen, heeft hij gelijk. Alleen mag hij niet vergeten dat een samenleving een gestructureerd middenveld nodig heeft, dat deze nieuwe initiatieven kan ondersteunen, versterken en vertalen in een permanente werking.

En als Bert Anciaux nog eens in het buitenland komt, zal hij ervaren dat Vlaanderen niet alleen gekend is om zijn Primitieven, zijn moderne dans en de nieuwste lichtung uitstekende rockgroepen, maar ook om zijn rijke en unieke verenigingsleven. Waren de culturele ambassadeurs niet afgeschaft, we stelden ons kandidaat.